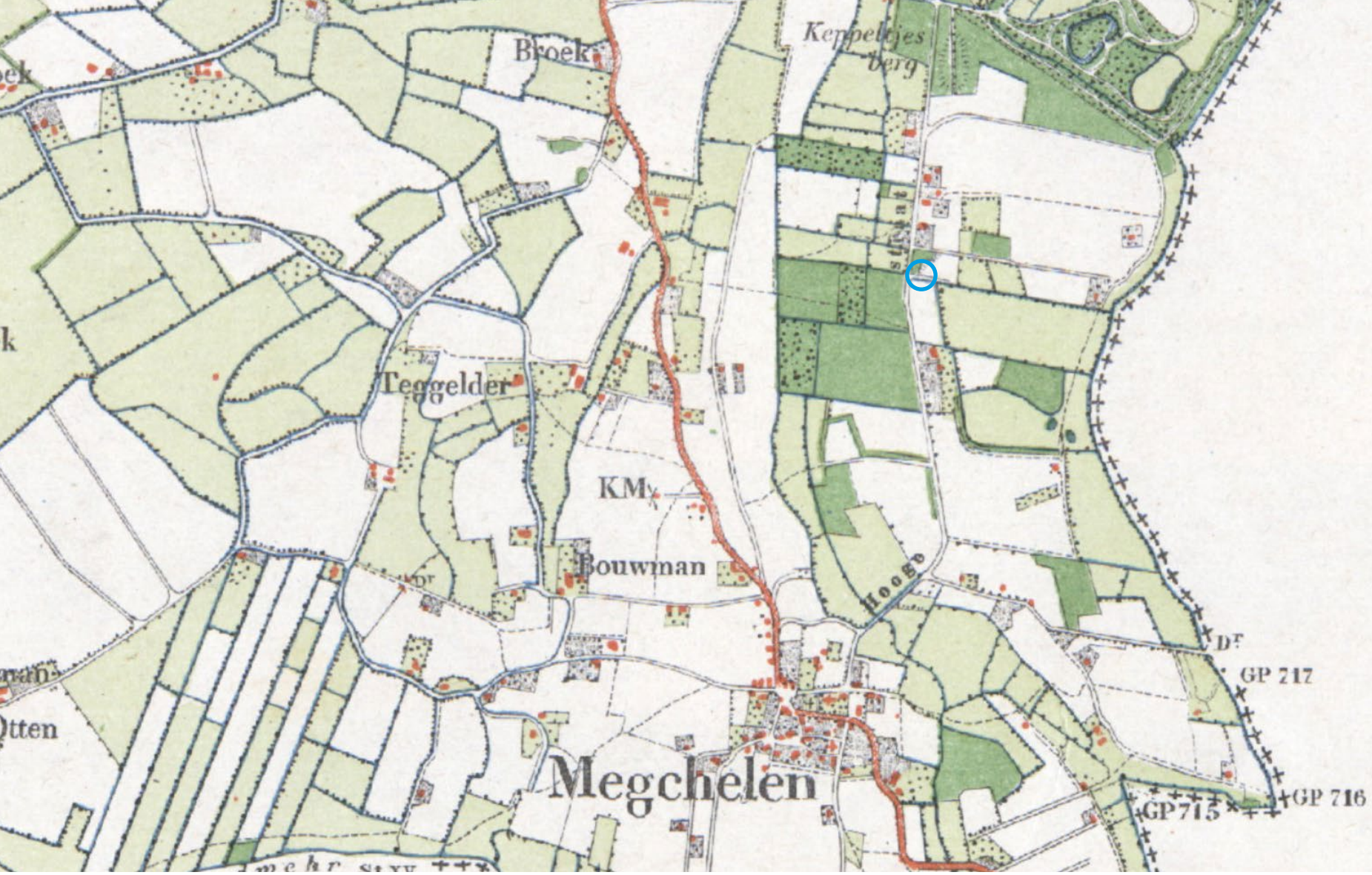

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING HOGESTRAAT 6 MEGCHELEN

17-03-2025 | GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK

OOSTZEE
ontwerp & omgeving

OOSTZEE
ontwerp & omgeving

De Kleine Campus
Statenlaan 8
6828 WE Arnhem
info@oostzee.nl
www.oostzee.nl

Kristiaan Visser
Landschapsontwerper
06- 46 19 23 41 | k.visser@oostzee.nl

Kaart kaft: Topografische kaart 1900 | bron Topotijdreis.nl

INLEIDING

Initiatiefnemer De heer Van der Molen heeft het perceel aan de Hogestraat 6 te Megchelen in eigendom. Hier stond een kleine boerderij met wat bijgebouwen. Via het uitnodigingskader Wonen buitengebied van de gemeente Oude IJsselstreek wil initiatiefnemer hier vier woningen realiseren.

Gemeente Oude IJsselstreek wil dat ontwikkelingen in het buitengebied bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en het landschap van de gemeente. Dit advies geeft hier voor de ruimtelijke randvoorwaarden. Het vormt een kader voor de verdere uitwerking.

Leeswijzer

- Relevant beleid
- Analyse historisch landschap
- Analyse huidige situatie
- Advies nieuw erf

Bijlagen

- Inspiratiebeelden
- Erfprincipes

Luchtfoto plangebied 2023 | bron: Topotijdreis.nl

Locatie hoek Geurweg - Hogestraat | bron: Google.nl

Bestaande karakteristieke houtsingel | bron: Google.nl

RELEVANT BELEID

Uitnodigingskader Wonen buitengebied

In het uitnodigingskader zijn nieuwe en ruimere mogelijkheden opgenomen voor de woningbouwontwikkeling in het buitengebied in ruil voor sloop van vrijkomende gebouwen in combinatie met landschappelijke inpassing.
Kwaliteitsverbetering staat voorop. Ieder initiatief dient te leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Dit moet inzichtelijk worden gemaakt in een erfinrichtingsplan. In dit advies wordt ingezoomd op de ruimtelijke en landschappelijke versterking. Niet het creëren en inzetten van de ontwikkelruimte (puntensysteem).

Bij de erfinrichting gaat het om de relatie met en de inpassing van het landschap, de erfstructuur en beeldkwaliteit van de gebouwen. Daarnaast wordt een duurzame meerwaarde gevraagd. De kadernota "Achterhoekse erven veranderen" (2008) is uitgangspunt, zie hiervoor ook de bijlage: "Eén erf-principe" in dit advies.
Daarnaast geldt het "Standaard landschappelijke inpassing" (2023, bijlage 2 bij uitnodigingskader) die mede gebaseerd is op de "Visie op landschap, natuur en groene kernen" (2020).

Standaard landschappelijke inpassing

Tot 500 m^2 bestemmingsvlak geldt een minimum van 500 punten. Daarboven per 100 m^2 bestemmingsvlak 100 punten extra. Daarbij moeten er minimaal twee maar bij voorkeur meer landschapselementen gebruikt worden.
De locatie ligt in het landschapstype **Rivierenlandschap**. Dit wordt gekenmerkt door een gevarieerd landschap, ontstaan onder invloed van de rivier. Het gebied maakte ooit onderdeel uit van de Rijndelta, de Oude IJssel is een oude aftakking van de Rijn.
In het rivierenlandschap zijn verschillende delen te herkennen, de lagere en nattere komgebieden en broeklanden en de hogere delen met oeverwallen en rivierduinen. Hier onststonden vaak de dorpen en boerderijen, ook de Hogestraat 6. De naam Hogestraat verwijst ook naar de hoge ligging.

Kenmerken hogere delen Rivierenlandschap

- Beplanting: elzensingels, knotwilgen, knoteiken en hoogstamboomgaarden;
- Bochtig wegenpatroon, het reliëf volgend;
- Huize Landfort met omringend landschap;
- Steilranden die het verhaal van het waterrijke verleden en de rivierlopen vertellen;
- Gradiënt van komgronden naar de oeverwallen.

Knelpunten

- Verdwijnen van hagen en elzensingels, waardoor landschap opener is geworden;
- Afname zichtbaarheid hoogteverschil in landschap met kernen en omliggende lagere delen, door nieuwe bebouwing en het verdwijnen in verschil tussen beplanting en gelijk grondgebruik.

Kansen

- Herstel landschapsbeplanting;
- Mogelijkheden toevoegen nieuwe landschapselementen (kruidenrijke grasstroken en hagen) vanwege openheid;
- Oude IJssel gebruiken als (ecologische) verbinding en groene long binnen de gemeente.

Ruimtelijke kwaliteit, beeldkwaliteit bebouwing

Het agrarisch karakter is uitgangspunt: enkelvoudige hoofdvorm, één laag met zadeldak en er wordt gebruik gemaakt van gedempte kleuren en natuurlijke materialen. Eigentijdse invulling van de traditionele hoofdvorm is mogelijk.

Omgevingsplan

Ten aanzien van alle gronden binnen het plangebied is van toepassing het bestemmingsplan “Buitengebied Oude IJsselstreek 2017”, welke op 28 juni 2018 werd vastgesteld door de gemeenteraad van Oude IJsselstreek. Volgens dit bestemmingsplan rust op de grond de enkelbestemming “Wonen” met een bouwvlak en “Agrarisch”. Ook is van west naar oost oplopend voor het gehele perceel een archeologische dubbelbestemming (1-3) opgenomen.

Omgevingsplan plangebied | bron: Omgevingswet.overheid.nl

ANALYSE HISTORISCH LANDSCHAP

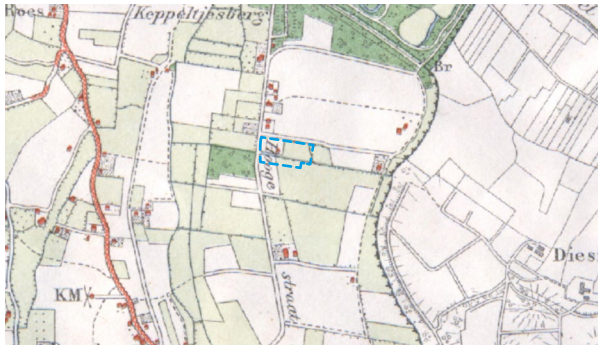

Topografische kaart 1930 | bron: Topotijdreis.nl

Topografische kaart 1970 | bron: Topotijdreis.nl

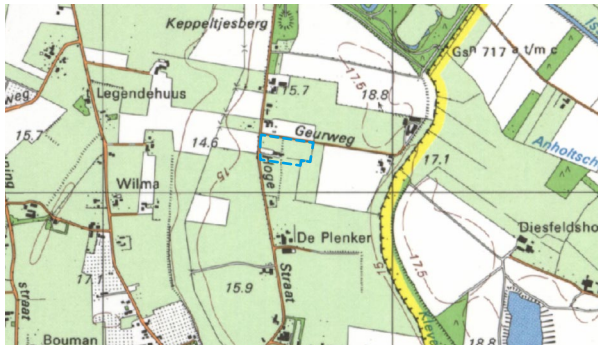

Topografische kaart 1990 | bron: Topotijdreis.nl

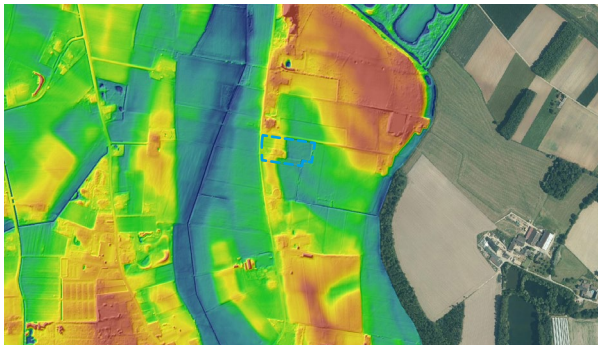

Hoogtekaart | Hoog=rood, via oranje, geel, groen, blauw=laag | bron: AHN-viewer

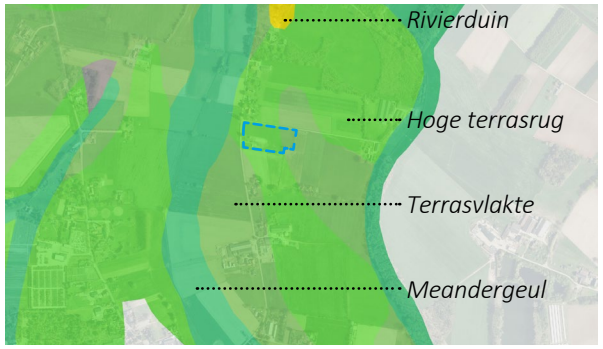

Geomorfologische kaart| bron: pdok

De locatie ligt in het rivierenlandschap. Ten noorden van de locatie ligt het landgoed Landfort aan de oever van de Oude IJssel / Issel dat ten noorden van het landgoed stroomt. Het gebied kent veel reliëf van rivierduinen (Mechgelen, Landfort), rivierterassen en oude geulen. Deze zijn ook zichtbaar in de verkaveling. De hoogtekaart en geomorfologische kaart laten die verschillen goed zien.

De kaart uit 1930 laat een kleinschalig landschap zien met veel kavelgrensbeplanting en kleine erven. Bebouwing concentreert zich op de hogere delen in het landschap.
Op de kaart uit 1970 en 1990 is de schaalvergroting van het landschap zichtbaar. Veel kavelgrensbeplanting is verdwenen, kavels en erven zijn groter geworden. Het fijnmazige onderscheid in hoge en lagere delen is minder herkenbaar geworden. De locatie zelf vormt het einde van een rij erven op de terrasrug. Het is een kleinschalig erf. Het perceel om het erf heen verandert regelmatig van vorm.

ANALYSE HUIDIGE SITUATIE

Luchtfoto omgeving plangebied 2023 | bron: Topotijdreis.nl

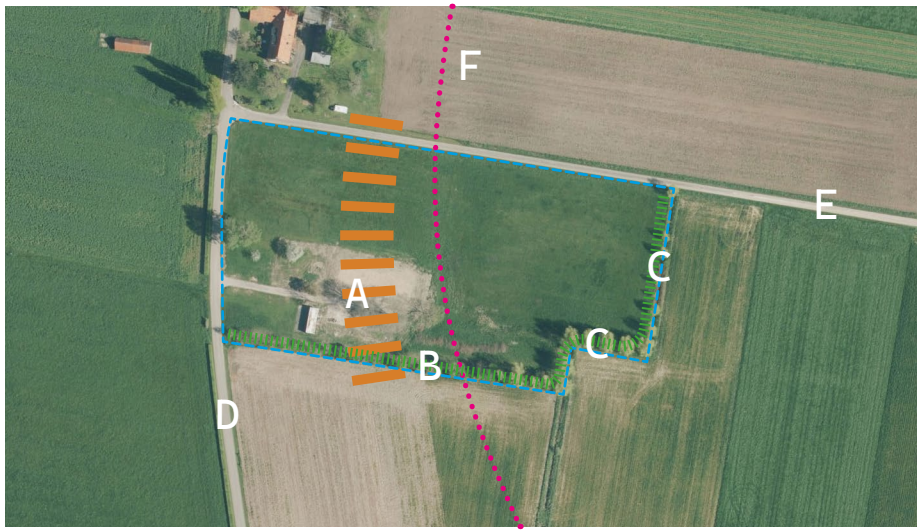

Luchtfoto plangebied 2023 | bron: Topotijdreis.nl

De Hogestraat 6 te Megchelen was een klein agrarisch erf. De bebouwing is inmiddels gesloopt. De boerderij lag op enige afstand van de weg, op het iets hogere deel van het perceel. Het perceel wordt aan de noordzijde begrensd door de Geurweg en aan de westzijde door de Hogestraat. Aan de zuidzijde ligt een waardevolle houtsingel en de oostzijde staan er knotwilgen op de perceelsgrens. Op de plek van het erf staan nog wat oude (fruit)bomen.

Voor de ontwikkeling van de locatie moet rekening worden gehouden met het agrarisch bedrijf ten oosten van de locatie.

Erfinrichting

A. Plek oude erf, bereikbaar via een toegangsweg vanaf de Hogestraat.
B. Waardevolle houtsingel.
C. Waardevolle kavelgrensbeplanting van knotwilgen
D. Hogestraat
E. Geurweg
F. Milieucirkel agrarische buurman

Belangrijke structuurlijnen

Terrasrug, verhoging op het perceel
Groenstructuur
Grens perceel
Grens milieucirkel buurman

Aanknopingspunten ontwikkeling nieuw erf

- Ligging in het agrarisch cultuurlandschap;
- Ligging in het rivierenlandschap;
- Ligging op terrasrug;
- Waardevolle groenstructuren op kavelgrens;
- Kansen herstel landschapselementen;
- Milieucirkel agrarische buurman.

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Het nieuwe erf behoud een compacte en agrarische opzet op de wat hogere terrasrug. De hoofdwoning is gericht op de Geurweg met daarachter de schuurwoningen. De schuurwoningen zijn qua uitstraling ondergeschikt aan de hoofdwoning en vormen één ensemble met de hoofdwoning en de landschappelijke inpassing.

Het erf krijgt een afwisselend groen kader passend op de hoge delen van het rivierenlandschap met veel gelaagdheid, hagen, bomenrijen, bosje en solitairen en de bestaande houtsingel en knotwilgen. Bestaande en karakteristieke landschapselementen binnen het plangebied worden zoveel mogelijk behouden.

Toelichting ontwikkeling erf

A. Hoofdwoning op het erf staat op enige afstand van de weg en is met de voorzijde georiënteerd op de Geurweg. Qua hiërarchie en uitstraling is deze woning het belangrijkste gebouw op het erf. Deze woning heeft een aangebouwd bijgebouw om dit te benadrukken. De woning heeft een landelijke uitstraling en ingetogen detaillering.
B. Schuurwoningen met zoveel mogelijk inpandige bijgebouwen aan het erf. Deze woningen worden uitgevoerd in schuurarchitectuur en zijn familie van elkaar. Ze hebben een enkelvoudige hoofdvorm, één bouwlaag met kloek zadeldak. Er wordt gebruik gemaakt van gedempte kleuren en natuurlijke materialen. Een eigentijdse invulling van de traditionele hoofdvorm is mogelijk.
C. De woningen staan aan een gezamenlijk open erf. Op het erf staat centraal een markante boom (1e grootte) bijvoorbeeld een zomereik.
D. Struweelhaag of vogelbosje versterkt de groene uitstraling en groen kader van het erf en draagt bij aan de biodiversiteit. Het oostelijke bosje geeft een accent aan het hoogteverschil van de ‘terrasrug’ in het landschap.
E. Streekeigen solitaire bomen en boomgroepen geven gelaagdheid op het erf en geven diepte in de tuinen/landschap (2e en 3e grootte).
F. Langs de Geurweg komt een transparante streekeigen bomenrij van bijvoorbeeld essen.
G. Aan de voorzijde komt een hoogstam fruitboomgaard. Dit is karakteristiek voor boerenerven, zeker in het rivierenlandschap en versterkt de gelaagdheid van de erfbeplanting.
H. Aan de voorzijde van het erf, bij de hoofdwoning, komt een streekeigen haag van meidoorn of veldesdoorn.
I. Ter hoogte van de schuurwoningen wordt een haag toegevoegd voor privacy en om de tuinen van het landschap af te schermen.
J. De achterzijde van het perceel wordt open en agrarisch gehouden. Bijvoorbeeld met een weide of kruidenrijk grasland. Hier kan ook een verlaging in het landschap worden gecreëerd als wadi of poel. Dit deel is geen tuin.
K. Milieucirkel buurman. Daarbinnen is een woonbestemming ongewenst.
L. Grenzend aan de weide is een schuilhut voor schapen voorgesteld.

Schets nieuw erf Hogestraat 6 Megchelen (zie bijlage voor schets op schaal)

KAVEL 1
SCHUURWONING MET INPANDIGE SCHUUR
OPP. KAVEL: 2.650 M²
INHOUD: 750 M³
AFMETING: 11X12 METER
BIJGEBOUW: 110 M²
GOOTHOOGTE: MAX. 3,5 METER
NOKHOOGTE: MAX. 8 METER
KAVEL 3
HOOFDWONING MET AANPANDIG BIJGEBOUW
OPP. KAVEL: 2.315 M²
INHOUD: 1.000 M³
AFMETING: 10X19 METER
GOOTHOOGTE: MAX. 3.85 METER
NOKHOOGTE: MAX. 8.80 METER
BIJGEBOUW
AFMETING: 8X19 METER
BIJGEBOUW: 152 M²
GOOTHOOGTE: 3 METER
NOKHOOGTE: 6 METER
G E U R W E G
H O G E S T R A A T
TUIN
ERF
WEIDE
TUIN
TUIN
TUIN
KAVEL 2
SCHUURWONING MET INPANDIGE SCHUUR
OPP. KAVEL: 1.650 M²
INHOUD: 750 M³
AFMETING: 11X12 METER
BIJGEBOUW: 110 M²
GOOTHOOGTE: MAX. 3,5 METER
NOKHOOGTE: MAX. 8 METER
KAVEL 4
SCHUURWONING MET INPANDIGE SCHUUR
OPP. KAVEL: 2.880 M²
INHOUD 1.000 M³
AFMETING 9X19.5 METER
BIJGEBOUW 90 M²
GOOTHOOGTE MAX. 3,5 METER
NOKHOOGTE MAX. 8 METER
BIJGEBOUW (SCHUILHUT SCHAPEN)
AFMETING: 8X12.5
BIJGEBOUW: 100 M²
GOOTHOOGTE: 3 METER
NOKHOOGTE: 6 METER

BEPLANTINGSPLAN

Voor de nieuwe landschapselementen is een beplantingsplan opgesteld. Hierin wordt per landschapselement aangegeven welke streekeigen beplantingssoorten gewenst zijn, uit welke aantallen de nieuwe aanplant is opgebouwd en in welke dichtheid wordt aangeplant. Daarnaast wordt een indicatie gegeven van het gewenste formaat aan te planten beplanting.

Solitaire bomen en boomgroepen

Vrijstaande bomen en boomgroepen op of aan de rand van het erf zijn markante herkenningspunten. Ze zijn beeldbepalend voor boerderij en omgeving en zetten de boerderij bovendien duidelijk 'in het groen'. Doordat ze vrij staan, groeien ze tot flinke omvang uit.

Oorspronkelijk werden solitaire bomen aangeplant met een praktisch doel. Ze dienden als windbreker naast een stal of waren bedoeld voor de houtproductie. Het waren altijd bomen die ook in het landschap te vinden waren. Vooral zomereiken en beuken kwamen veel voor. Daarnaast zijn essen, populieren, zwarte elzen, paardenkastanjes, veldesdoorn en schietwilgen veel als solitair aangeplant. Overigens werden op achtererven ook vaak solitaire fruitbomen of okkernoten aangeplant, omdat deze voor extra voedsel zorgden.

De bomen vormen een goed broed- en uitkijkplaats voor (roof)vogels. Vleermuizen gebruiken ze tijdens hun nachtvluchten als oriëntatiepunt.

Houtopstanden, -singels en vogelbosjes

Houtsingels liggen vaak rondom het erf of langs watergangen. Ze dienen als perceelscheiding, veekering en als geriefhoutbosje. Ze vormen belangrijke leefgebieden en verplaatsingsroutes voor allerlei dieren. Dankzij de vele zaden, bessen, slakken, spinnen en insecten is de houtsingel voor veel vogels ook een goed foerageergebied. In de bomen broeden veel vogels. Verder is een houtsingel een toevluchtsoord voor veel kleine zoogdieren.

De beplanting van houtsingels varieert per gebied. In het rivierengebied op de oeverwallen ziet men veel eiken als boomvormers. Deze worden aangevuld met onder andere els, haagbeuk, veldesdoorn, kornoelje, lijsterbes en kardinaalsmuts. Daarnaast worden stekelige struiken aangeplant, zoals meidoorn, sleedoorn en hondsroos. Tussen de aangeplante bomen en struiken komen ook spontaan houtige gewassen op. Dit zijn onder andere hazelaar, lijsterbes, vlier, wegedoorn en Gelderse roos en soms wilde peer.

Hoogstamboomgaard

Omdat boerenerven zelfvoorzienend waren, werd rond alle boerderijen fruit geteeld. Soms stonden er alleen wat losse hoogstamfruitbomen op het erf. Meestal was er een kleine of grotere boomgaard met appels, peren, pruimen of kersen van verschillende rassen.

Deze boomgaard lag naast of voor de boerderij. De opbrengst was puur voor het eigen gebruik. De rassen waren zo gekozen dat er de hele zomer en herfst vers fruit was en er (leg)appels en (stoof)peren waren die men in de winter kon bewaren.

Rondom de boomgaard liep meestal een knip- en scheerheg om het grote vee weg te houden en onder de bomen vond beweiding met kalveren en/of schapen plaats. Hoogstamboomgaarden zijn zeer karakteristiek voor het landschap en hebben daarmee grote cultuurhistorische waarde. Bovendien heeft een boomgaard met hoogstambomen grote waarde voor de natuur. Zo'n boomgaard herbergt veel dieren, vogels en insecten.

Knip- en scheerheg

Over het algemeen staan heggen op het voorerf. Heggen staan vooral op het erf rondom de siertuin, moestuin, dierenweide of boerenboomgaard. Vaak werden doornige struiken gebruikt, zodat de heg ondoordringbaar was. Vee brak daardoor niet uit de wei en ongewenste dieren bleven op afstand.

Meidoorn is waarschijnlijk de meest aangeplante heggenstruik, vooral in knip- en

scheerheggen. Naast de meidoorn zijn soorten als beuk, liguster en veldesdoorn ook uitermate geschikt voor een knip- en scheerheg.
Op een natuurlijke erf zijn heggen erg waardevol. Ze zijn vooral goed om vogels naar het erf te lokken. Deze houden zich graag schuil tussen de dichte struiken en zijn blij met de bessen en zaden die de struiken vormen.

Kruiden- en bloemrijk grasland

Een kruidenrijk grasland is niet alleen mooi in het landschap, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de biodiversiteit en aan de belevingswaarde van het landschap.
Een kruidenrijke grasland herbergt een grote verscheidenheid aan grassen en kruiden en is zeer geschikt als foerageer- en nesthabitat voor weidevogels. Maar ook andere boerenlandvogels, zoals patrijzen, graspiepers en gele kwikstaarten hebben baat aan een aantrekkelijk foerageer- en leefgebied. Dit geldt ook voor reeën, muizen en dassen en roofvogels, zoals de uil en de torenvalk. Tevens zijn kruidenrijke graslanden aantrekkelijk voor veel insecten. Ze vinden er voedsel in de vorm van nectar en pollen en zetten bovendien hun eieren erin af. Voldoende insecten zijn van groot belang voor het overleven van kuikens van weidevogels.

Puntensysteem

De gemeente Oude IJsselstreek hanteert bij een landschappelijke inpassing een puntensysteem, zodat zij kan toetsen of de landschappelijke kwaliteit versterkt wordt. Het plangebied is ca. 15.000 m^2. Voor het initiatief zijn 15.000 punten benodigd.

Grootte plangebied: 15.000 m^2
Totaal aantal benodigde punten: 15.000 punten

Landschapselement	*aantal/m^2/m^1*	*punt/aantal/m^2*	*subtotaal punt*
Solitaire bomen	10 stuks	50	500
Bomenrij	11 stuks	50	550
Fruitbomen	8 stuks	40	320
Houtsingel	520 m^2	12	6.240
Vogelbosje	90 m^2	12	1.080
Knip- en scheerheg	187 m^1	10	1.870
Struweelrand	584 m^2	12	7.008
te verwijderen bomen	10 stuks	50	-500
Solitaire bomen	2 stuks	50	100 *
Knotwilgen	14 stuks	40	560 *
Houtsingel	800 m2	12	9.600 *
Totaal aan punten			**17.068**

(*) Aanwezige, te handhaven landschapselementen (zijn niet meegenomen in punten)

De landschappelijke inpassing heeft een score van 17.068 punten en draagt bij aan de versterking van de landschappelijke kwaliteiten van het rivierenlandschap.

LEGENDA

BESTAANDE ELEMENTEN

RIJ KNOTWILGEN

HOUTSINGEL
MET STREEKEIGEN SOORTEN

BOMENGROEP
(2 BERKEN)

NIEUWE ELEMENTEN

TRANSPARANTE BOMENRIJ
GEWONE ES - FRAXINUS EXCELSIOR . 11 STUKS
MAAT 12-14 . DRKL. 3X VP . PLANTAFSTAND 10 M H.O.H.

SOLITAIRE BOMEN
MAAT 12-14 . DRKL. 3X VP . 10 STUKS

CODE	SOORTEN	AANTAL
BE-PE	RUWE BERK - BETULA PENDULA	2X
CA-BE	HAAGBEUK - CARPINUS BETULUS	1X
JU-RE	WALNOOT - JUGLANS REGIA	2X
TI-CO	WINTERLINDE - TILIA CORDATA	3X
QU-RO	ZOMEREIK - QUERCUS ROBUR	2X

HOOGSTAMFRUITBOOMGAARD
MAAT 10-12 . PLANTVERBAND: 1 OP 8 M . 8 STUKS
O.A. APPELS, PEREN, PRUIMEN EN KERSEN

HOUTSINGEL
MAAT 80-100 . PLANTAFSTAND: 1.25X1.25M . WILDVERBAND
OPP: 520 M^2 . AANTAL 340 STUKS
SOORTEN:

ZWARTE ELS - ALNUS GLUTINOSA	30 ST.
GEWONE HAZELAAR - CORYLUS AVELLANA	40 ST.
GRAUWE WILG - SALIX CINEREA	30 ST.
SLEEDOORN - PRUNUS SPINOSA	20 ST.
GELDERSE ROOS - VIBURNUM OPULUS	75 ST.
EENSTIJLIGE MEIDOORN - CRATAEGUS MONOGYNA	75 ST.
ZOETE KERS - PRUNUS PADUS	20 ST.
WILDE KARDINAALSMUTS - EUONYMUS EUROPAEUS	50 ST.

VOGELBOSJE
MAAT 80-100 . PLANTAFSTAND: 1.25X1.25M . WILDVERBAND
OPP: 90 M^2 . AANTAL 190 STUKS
SOORTEN:

GELE KORNOELJE - CORNUS MAS	15 ST.
RODE KORNOELJE - CORNUS SANGUINEA	15 ST.
GEWONE LIGUSTER - LIGUSTRUM VULGARE	15 ST.
GELDERSE ROOS - VIBURNUM OPULUS	40 ST.
EENSTIJLIGE MEIDOORN - CRATAEGUS MONOGYNA	25 ST.
ZOETE KERS - PRUNUS PADUS	5 ST.
WILDE KARDINAALSMUTS - EUONYMUS EUROPAEUS	25 ST.

KNIP- EN SCHEERHEG
MAAT 80-100 . PLANTAFSTAND: 4 PER METER . 750 STUKS
LENGTE IN TOTAAL 187 M^1
KEUZE UIT: EENSTIJLIGE MEIDOORN, LIGUSTER OF VELDESDOORN

STRUWEELRAND . MINIMAAL 4 METER BREED . LENGTE 196 M^1
INHEEMS ZAAIMENGSEL NI BIJENMENGSEL MET VASTE SOORTEN

TE VERWIJDEREN ELEMENTEN

DIVERSE BOMEN . RIJ BEUKEN NABIJ BESTAANDE OPRIT EVENTUEEL VERPLANTEN IN TUINEN

BEHEER

Boomgroepen en solitaire bomen

Beheer is bij een bomengroep niet of nauwelijks nodig. Door middel van een visuele beoordeling kan worden bekeken of onderhoudssnoei noodzakelijk is. Het verdient aanbeveling om regelmatig zogeheten zuigers, schurende takken en dood hout te verwijderen. Snoeien kan over het algemeen in de wintermaanden, met uitzondering van haagbeuk, walnoot, wilde paardenkastanje, esdoorn en berk. Deze soorten kunt u het beste snoeien in de periode september-begin januari in verband met sapuittreding of bloeden. Ook dient u de boomband te controleren en na 4 tot 5 jaar te verwijderen.

Knotbomen

Houdt de eerste jaren na aanplant de stam vrij van takken en laat alleen de takken aan de top groeien. Afhankelijk van de soort kunnen knotbomen om de 4 tot 6 jaar geknot worden. Zaag de takken af tot op 2 à 3 cm van de stam, haaks op de tak om te voorkomen dat er regenwater in blijft staan. Het knotten kan het beste plaatsvinden in de periode van half november tot half maart.

Houtopstanden, -singels en vogelbosjes

Na ongeveer 5-6 jaar zullen de takken in de houtsingel of wal elkaar gaan raken en dient er waar nodig gesnoeid en gedund worden. Na 10 jaar is de eerste keer onderhoud noodzakelijk.

De meeste houtsingels en houtwallen worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet. Afzetten betekent dat de bomen en struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De bomen en struiken groeien uit zichzelf weer uit. Bij voorkeur dient er kleinschalig gewerkt te worden waarbij niet alle singels tegelijk een onderhoudsbeurt krijgen. Om de variatie in leeftijd te waarborgen dient ieder jaar, afhankelijk van het onderhoudsinterval, een gedeelte van de singel te worden afgezet.

Bij het afzetten is het in elk geval van belang dat er genoeg licht op de bodem valt om de stobben te laten uitlopen. Dat betekent vaak een vrij drastische dunning. Oude bomen blijven meestal staan, evenals bomen met holten die vaak het domein van vogels en vleermuizen zijn. Het gesnoeide hout bij voorkeur laten liggen op stapels of in takkenrillen verwerken op een geschikte plek binnen de houtopstanden.

Knip- en scheerheg

In het algemeen worden de meeste heggen ongeveer 2 keer per jaar geknipt. Bij een meidoornheg is het belangrijk de eerste keer te knippen voor de langste dag van het jaar, in mei-juni. Dit maakt het knippen van deze heg een stuk aangenamer, omdat de doorns dan nog niet houtig zijn. De tweede keer knippen kan in september. Als de haag uit liguster bestaat, dan kunt u vaak wel 3 keer per jaar knippen, omdat de liguster een snel groeiende struik is. Knip de heg wanneer het bewolkt en niet te warm is. Belangrijk is dat de onderkant van de heg iets breder uitgroeit dan de bovenkant, zodat de zon ook op de onderkant van de heg kan schijnen. De heg behoudt dan zijn besloten karakter.

Kruiden- en bloemrijk grasland

Het verdient de aanbeveling om een deel in de eerste helft van het vegetatie-seizoen extensief te begrazen, het andere deel in de tweede helft van het seizoen. Omdat niet precies te voorspellen is wat de uitgangssituatie is qua voedselrijkdom van het grasland, is een geen exacte gewenste begrazingsintensiteit aan te geven. Het is zaak de ontwikkeling van het grasland te monitoren en het beheer (maai- en begrazingsintensiteit) eventueel bij te stellen. De begrazingsintensiteit zal tussen de 1 en 3 grootvee-eenheden per hectare liggen.

BIJLAGE: INZICHT LANDSCHAPSELEMENTEN

Adres en plaats: Hogestraat 6 Megchelen
Perceelsnummers: 1116, 1117 en 1119
Oppervlakte plangebied: ca. 15.000 m^2

Landschapselementen	*Nieuw aan te leggen landschap*	*Te verwijderen landschap*	*Optioneel; aanwezig landschap*
Knotboom			
Bomenrij	11 bomen		
Solitaire bomen	10 bomen	10 bomen	14 bomen
Hoogstamboomgaard	8 bomen		
Houtwal of houtsingel	520 m^2		2 bomen
Struweelrand	584 m^2		
Vogelbosje	90 m^2		800 m^2
Knip- en scheerheg	187 m^1		

BIJLAGE: NIEUWE LANDSCHAPSELEMENTEN

Landschapselement 1

Naam	Bomenrij
Omschrijving	Zie beplantingsplan
Aantal	11 laanbomen, maat 12-14
Soorten	Gewone es - Fraxinus excelsior

Landschapselement 2

Naam	Solitaire bomen
Omschrijving	Zie beplantingsplan
Aantal	10 solitaire bomen, maat 12-14
Soorten	2x Ruwe berk - betula pendula
	1x Haagbeuk - carpinus betulus
	2x Walnoot - Juglans regia
	3x Winterlinde - Tilia cordata
	2x Zomereik - Quercus robur

Landschapselement 3

Naam	Hoogstamboomgaard
Omschrijving	Zie beplantingsplan
Aantal	8 bomen, maat 10-12
Soorten	o.a appels, peren, pruimen en kersen

Landschapselement 6

Naam	Struweelrand
Omschrijving	Zie beplantingsplan, inheems zaaimengsel N1 Bijenmengsel met vaste soorten (Cruythoek of vergelijkbaar)
Oppervlakte	584 m2
Soorten	o.a.: Duizendblad, Gele kamille, Knoopkruid Pinksterbloem, Moerasspirea, Sint-Janskruid, Gewoon biggenkruid, Beemdkroon, Gewone margriet, Gewone rolklaver, Grote kattenstaart en Smalle weegbree.

Landschapselement 7

Naam	Knip- en scheerheg
Omschrijving	Zie beplantingsplan
Lengte	187 meter, maat 80-100
Soorten	Eénstijlige meidoorn - Crateagus monogyna
	Gewone liguster - Ligustrum vulgare
	Veldesdoorn - Acer campestre

BIJLAGE: NIEUWE LANDSCHAPSELEMENTEN

Landschapselement 4

Naam landschapselement	Houtsingel	
Omschrijving en samenstelling	Zie beplantingsplan	
Oppervlakte en hoeveelheden	520 m^2, maat 80-100	
Soorten (NL en Latijns naam)	Zwarte els - Alnus glutionsa	30 st.
	Gewone hazelaar - Corylus avellana	40 st.
	Grauwe wilg - Salix cinerea	30 st.
	Sleedoorn - Prunus spinosa	20 st.
	Gelderse roos - Viburnum opulus	75 st.
	Eénstijlige meidoorn - Crataegus monogyna	75 st.
	Zoete kers - Prunus padus	20 st.
	Wilde kardinaalmuts - Euonymus europaeus	50 st.

Landschapselement 5

Naam landschapselement	Vogelbosje	
Omschrijving en samenstelling	Zie beplantingsplan	
	90 m^2, maat 80-100	
Oppervlakte en hoeveelheden	Gele kornoelje - Cornus mas	15 st.
Soorten (NL en Latijns naam)	Rode kornoelje - Cornus sanguinea	15 st.
	Gewone liguster - Ligustrum vulgare	15 st.
	Gelderse roos - Viburnum opulus	40 st.
	Eénstijlige meidoorn - crataegus monogyna	25 st.
	Zoet kers - Prunus padus	5 st.
	Wilde kardinaalmuts - Euonymus europaeus	25 st.

BIJLAGE: INSPIRATIEBEELDEN

Voorbeeld van hoofdwoning

Gebruik van natuurlijke materialen

Voorbeeld van schuurwoning

Kloeke enkelvoudige volume

Voorbeeld van een schuurwoning met inpandige berging (linkerzijde).

Gebruik van gedekte kleuren en materialen

Ingetogen oprit met streekeigen beplanting op het erf

Moestuin met leibomen

BIJLAGE: ÉÉN-ERFPRINCIPE

Van oudsher zijn erven op een bepaalde manier ontstaan en gegroeid. Daardoor zijn het duidelijk herkenbare eenheden met een logische plek in het landschap. Bij transformatie van erven is het belangrijk om de herkenbare eenheid van erven te behouden. Onderstaande, zogenaamde erf-principes zijn daarom ook het uitgangspunt bij de advisering bij erftransformaties. Zodat het nieuwe erf bijdraagt aan de versterking en identiteit van het landschap en de ruimtelijke kwaliteit.

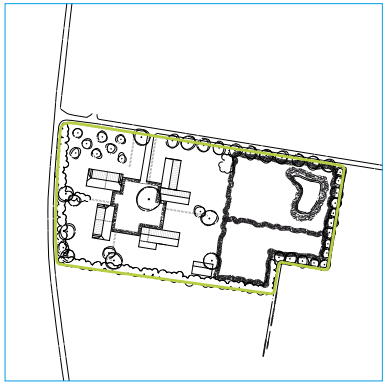

1. Een erf is een herkenbaar ensemble in het landschap. Het bestaat uit gebouwen, erfinrichting en beplanting.

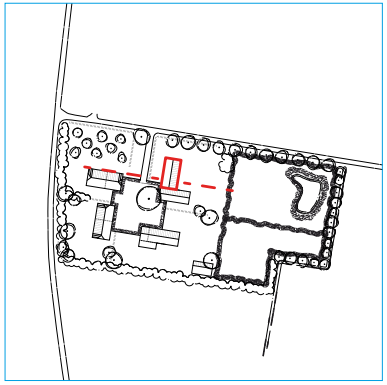

2. Het erf wordt gevormd door een aantal gebouwen waarvan er één de belangrijkste is. Het hoofdgebouw staat voor op het erf.

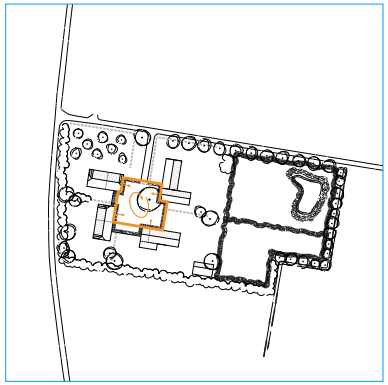

3. De gebouwen staan dicht bij elkaar, gegroepeerd op en rond een gemeenschappelijke ruimte.

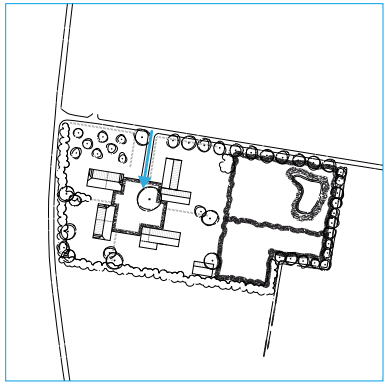

4. Er is een duidelijke hoofdentree.

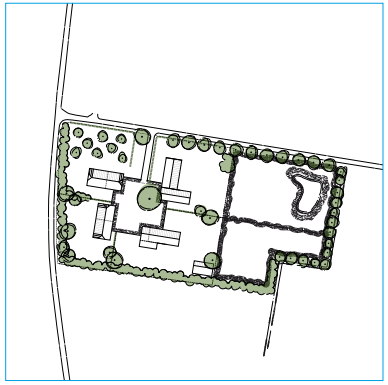

5. Het erf is verankerd in het landschap door o.a. positie en oriëntatie van gebouwen, erfbeplanting en wandelpaden. Elk landschap heeft zijn eigen kenmerken qua erfindeling, beeldkwaliteit, streekeigen beplanting en landschapselementen.